

EDUSKUNNAN VASTAUS 257/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi Kioton mekanismien käytöstä

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi Kioton mekanismien käytöstä (HE 108/2006 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 27/2006 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

Kioton mekanismien käytöstä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on luoda hallinnolliset puitteet osallistumiselle ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan (SopS 12—13/2005), jäljempänä Kioton pöytäkirja, mukaisiin hanketoimintoihin ja pöytäkirjan mukaiseen päästökauppaan sekä säätää päästökauppalailla (683/2004) perustetun rekisterin toimimisesta Kioton pöytäkirjan toimeenpanon edellyttämänä kansallisena rekisterinä.

2 §

Sovellettamisala

Tätä lakia sovelletaan:

1) sellaisiin Kioton pöytäkirjan 6 artiklassa tarkoitettuihin hankkeisiin (*yhteistoteutushankkeet*), joilla on tarkoitus tuottaa kansalliseen rekisteriin kirjattavia päästöyksiköitä ja jotka toteutetaan muualla kuin Suomessa;

2) sellaisiin yhteistoteutushankkeisiin, jotka toteutetaan Suomessa;

3) sellaisiin Kioton pöytäkirjan 12 artiklassa tarkoitettuihin hankkeisiin (*puhtaan kehityksen mekanismin hankkeet*), joilla on tarkoitus tuottaa kansalliseen rekisteriin kirjattavia päästöyksiköitä;

4) sellaiseen Kioton pöytäkirjan 17 artiklassa tarkoitettuun toimintaan (*kansainvälinen päästökauppa*), jossa siirretään päästöyksiköitä kansallisessa rekisterissä olevan tilin ja muussa il-

mastosopimuksen tapahtumalokiin kytketyssä rekisterissä olevan tilin välillä; sekä

5) päästöyksiköiden säilyttämiseen kansallisessa rekisterissä olevilla tileillä samoin kuin tällaisten yksiköiden siirtoihin kansallisessa rekisterissä oleville tileille ja niiltä pois.

Tätä lakia ei kuitenkaan sovelleta 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa ja 29 §:ää lukuun ottamatta päästökauppalaissa tarkoitettujen päästöoikeuksien säilyttämiseen kansallisessa rekisterissä olevilla tileillä, eikä päästöoikeuksien siirtämiseen kansallisessa rekisterissä olevalle tilille tai tililtä pois.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ilmastosopimuksella* ilmastomuutosta koskevaa Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimusta (SopS 61/1994);

2) *Kioton pöytäkirjalla* 1 §:ssä mainittua pöytäkirjaa;

3) *liitteen I sopimuspuolella* Kioton pöytäkirjan 1 artiklan 7 kappaleessa määriteltyä ilmastopesopimuksen liitteessä I mainittua sopimuspuolta;

4) *osapuolikokouksen päätöksellä* Kioton pöytäkirjassa tarkoitettua pöytäkirjan sopimuspuolten kokouksessa tehtyä päätöstä;

5) *velvoitekaudella* toisiaan seuraavia kausia, joille on Kioton pöytäkirjassa tai pöytäkirjaan tehdyssä muutoksessa määritelty valtiokohtaisia päästörajoituksia ja joista ensimmäinen alkaa 1 päivänä tammikuuta 2008 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2012;

6) *sallitulla päästömäärällä* sitä 3 kohdassa mainitussa liitteen I sopimuspuolivaltiossa tapahtuvasta toiminnasta aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen suurinta sallittua määrää, joka Kioton pöytäkirjan 3 artiklan 7 kappaleen, osapuolikokouksen päätösten ja, jos kyseessä on Euroopan unionin jäsenvaltio, Kioton pöytäkirjan 4 artiklan ja pöytäkirjan velvoitteiden täyttämiseksi annetun yhteisölaainsäädännön perusteella on laskettu ja Kioton pöytäkirjan 8 artiklan mukaisessa menettelyssä vahvistettu ensimmä-

iselle velvoitekaudelle; jos seuraavalle tai seuraaville velvoitekausille vahvistetaan vastaavaan tarkoitukseen vastaavanlainen suurin sallittu päästömäärä, tarkoitetaan sallitulla päästömäärällä tätä määrää;

7) *päästömääräyksiköllä* (AAU) sallitun päästömäärän määräosaa, jonka suuruus on yksi hiilidioksidiekvivalenttitonni;

8) *poistoyksiköllä* (RMU) yksikköä, joka myönnetään Kioton pöytäkirjan 3 artiklan 3 ja 4 kappaleen ja osapuolikokouksen päätösten mukaisesti liitteen I sopimuspuolen alueella tai talousvyöhykkeellä toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksesta tiettyä ajanjaksona ilmakehästä poistuneiden kasvihuonekaasujen nettomäärässä tapahtuneesta lisäyksestä ja jonka suuruus on yksi hiilidioksidiekvivalenttitonni;

9) *isäntävaltiolla* valtiota, jonka alueella tai talousvyöhykkeellä toteutetaan yhteistoteutus- tai puhtaan kehityksen mekanismin hanke;

10) *osallistujavaltiolla* liitteen I sopimuspuolta, joka itse tai jonka valtuuttama osallistuu yhteistoteutushankkeeseen ja joka ei ole isäntävaltio;

11) *päästövähennysyksiköllä* (ERU) yksikköä, joka on peräisin liitteen I sopimuspuolen alueella tai talousvyöhykkeellä toteutetusta hankkeesta, joka myönnetään Kioton pöytäkirjan 6 artiklan ja osapuolikokouksen päätösten mukaisesti ja jonka suuruus on yksi hiilidioksidiekvivalenttitonni;

12) *sertifioidulla päästövähennyksellä* (CER) yksikköä, joka on peräisin muun valtion kuin liitteen I sopimuspuolen alueella tai talousvyöhykkeellä toteutetusta hankkeesta, joka myönnetään Kioton pöytäkirjan 12 artiklan ja osapuolikokouksen päätösten mukaisesti ja jonka suuruus on yksi hiilidioksidiekvivalenttitonni;

13) *päästöyksiköllä* sallittua päästömääräyksikköä (AAU), poistoyksikköä (RMU), päästövähennysyksikköä (ERU) tai sertifioitua päästövähennystä (CER);

14) *ilmastosopimuksen tapahtumalokilla* päästöyksiköiden kansainvälisiä siirtoja ja sallittuja päästömääriä koskevien velvoitteiden ja rajoitusten noudattamisen valvontaa varten osapuolikokouksen päätösten mukaisesti perustet-

tua riippumatonta tapahtumalokia, jota pitää ilmastositomuksen sihteeristö;

15) *yhteisön päästökauppajärjestelmällä* kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY, jäljempänä päästökauppadirektiivi, mukaisesti Euroopan unionin jäsenvaltiot kattavaa päästöoikeuksiksi muunnettujen päästömääräyksikköjen kaupan yhteisössä mahdollistavaa järjestelyä;

16) *komission rekisteriasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 280/2004/EY mukaisesta standardoidusta ja suojatusta rekisterijärjestelmästä annettua komission asetusta (EY) N:o 2216/2004;

17) *kansallisella rekisterillä* päästökauppalain 42 §:n 1 momentissa tarkoitettua rekisteriä;

18) *rekisterinpitäjällä* päästökauppalaisa tarkoitettua päästökauppaviranomaista;

19) *päästöoikeustilillä* kansalliseen rekisteriin päästökauppalaisa tarkoitettujen päästöoikeuksien säilytykseen avattua tiliä lukuun ottamatta poisto- ja mitätöintitilejä;

20) *valtion tilillä* kansallisessa rekisterissä olevaa komission rekisteriasetuksessa tarkoitettua sopimuspuolen päästöoikeustiliä;

21) *tilinhaltijalla* sitä, jolle rekisterinpitäjä on avannut tilin kansalliseen rekisteriin;

22) *poistotilillä* rekisterinpitäjän kansalliseen rekisteriin komission rekisteriasetuksen mukaisesti perustamaa tiliä, jolla säilytetään niitä päästöyksiköitä, joilla on tarkoitus osoittaa Kioton pöytäkirjan 3 artiklan 1 kappaleen nojalla Suomelle asetetun päästörajoitusvelvoitteen täyttyminen; sekä

23) *mitätöintitilillä* sellaista rekisterinpitäjän kansalliseen rekisteriin komission rekisteriasetuksen ja osapuolikokouksen päätösten mukaisesti perustamaa tiliä, jolle siirretään päästöyksiköitä, jotta niiden käyttö minkään valtion Kioton pöytäkirjan 3 artiklan 1 kappaleen nojalla asetetun päästörajoitusvelvoitteen täytymisen osoittamiseen tulisi mahdottomaksi.

2 luku

Osallistuminen hankkeisiin ja kansainväliseen päästökauppaan

4 §

Kioton mekanismeihin osallistumisesta päättäminen

Kioton pöytäkirjan 6 artiklan 1 kappaleen a kohdan mukaisesta Suomen valtion nimissä annettavasta hankkeen hyväksynnästä yhteistoteutushankkeeksi päättää ympäristöministeriö. Ympäristöministeriö myös päättää Suomen valtion nimissä annettavasta Kioton pöytäkirjan 6 artiklan 3 kappaleen mukaisesta valtuutuksesta osallistua tällaiseen hankkeeseen tai hankkeen valmisteluun.

Suomen valtion nimissä annettavasta hankkeen hyväksynnästä puhtaan kehityksen mekanismin hankkeeksi päättää ulkoasiainministeriö. Ulkoasiainministeriö myös päättää Suomen valtion nimissä annettavasta valtuutuksesta osallistua tällaiseen hankkeeseen tai hankkeen valmisteluun.

Suomen valtion nimissä annettavista erillisvaltuutuksista säilyttää päästöyksiköitä kansallisessa rekisterissä olevalla päästöoikeustilillä ja suorittaa kansainväliseen päästökauppaan sisältyviä siirtoja tälle tilille ja sieltä pois päättää ympäristöministeriö. Ympäristöministeriö myös käy Suomen valtion nimissä kansainvälistä päästökauppaa.

5 §

Valtuutus yhteistoteutuksessa ja puhtaan kehityksen mekanismeissa, kun hanke toteutetaan muualla kuin Suomessa

Valtuutus osallistua muualla kuin Suomessa toteutettavaan yhteistoteutushankkeeseen tai puhtaan kehityksen mekanismin hankkeeseen tai sellaisen valmisteluun annetaan hakemuksesta:

1) päästökauppalaisa tarkoitettulle toiminnanharjoittajalle, jolla on voimassa oleva päästölupa; tai

2) muulle oikeushenkilölle kuin 1 kohdassa tarkoitettulle toiminnanharjoittajalle, joka on vakavarainen, jolla on kotipaikka Suomessa ja jolla muutoinkin harkitaan olevan tosiasialliset mahdollisuudet osallistua hankkeeseen Suomen kansainvälisten sitoumusten mukaisesti.

Valtuutus ei voi koskea hanketta, jonka kohdalla on ilmeistä, että sitä ei voida 7 §:n nojalla hyväksyä yhteistoteutus- tai puhtaan kehityksen mekanismin hankkeeksi.

Valtuutusta ja 7 §:n mukaista hankkeen hyväksyntää voidaan hakea myös samanaikaisesti.

6 §

Muulla kuin Suomessa toteutettavaa hanketta koskevan valtuutuksen sisältö ja kesto

Edellä 5 §:ssä tarkoitettussa valtuutuksessa määritellään hanke tai hankkeet, joita se koskee, tai jos valtuutus koskee yhden tai useamman hankkeen valmistelua, valtuutetun toimivalta määritellään ainakin isäntävaltio- ja hanketyypikohtaisesti.

Valtuutus ei voi koskea toimivaltaa antaa 7 §:ssä tarkoitettua hyväksyntää.

Hankekohtainen valtuutus on voimassa sen ajan, jona valtuutetulla on mahdollisuus saada hankkeen tuottamia päästöyksiköitä hallintaan.

Hankkeen valmistelua koskeva valtuutus annetaan määräajaksi, kuitenkin enintään viideksi vuodeksi.

Jos valtuutus osallistua samaan hankkeeseen annetaan useammalle, on valtuutukset annettava niille erillisinä.

7 §

Suomen ulkopuolella toteutettavan hankkeen hyväksyminen yhteistoteutus- tai puhtaan kehityksen mekanismin hankkeeksi

Suomen valtion hyväksyntä yhteistoteutus- tai puhtaan kehityksen mekanismin hankkeeksi annetaan 5 §:n nojalla valtuutetun oikeushenki-

lön hakemuksesta hankkeelle, joka toteutetaan Suomen ulkopuolella, jos:

1) hakija on osallisena hankkeessa;

2) hankkeen tuottamia päästöyksiköitä on tarkoitus kirjata hakijan kansallisessa rekisterissä olevalle päästöoikeustilille;

3) hankkeen isäntävaltio on Kioton pöytäkirjan sopimuspuoli ja se on omasta puolestaan hyväksynyt hankkeen yhteistoteutus- tai puhtaan kehityksen mekanismin hankkeeksi; sekä

4) hanke tavoitteidensa ja suunnitellun toteutuksensa puolesta täyttää Kioton pöytäkirjassa, osapuolikokouksen päätöksissä ja päästökauppadirektiivin 11 b artiklan 6 kohdassa asetetut edellytykset ja sitä on muutoinkin pidettävä toteuttamiskelpoisena.

Hyväksyntää ei kuitenkaan anneta, jos hankkeen sisältö tai toteutustapa on Suomen hyväksymien kansainvälisen yhteistyön periaatteiden tai kansainvälisoikeudellisten velvoitteiden vastainen tai hyväksynnän antaminen olisi muutoin omiaan vahingoittamaan Suomen kansallista etua.

Ministeriön päätös hyväksynnän antamisesta hankkeelle, jossa osallistujana on Suomen valtio, voidaan tehdä hakemuksetta. Hyväksynnän antamisessa ei muilta osin voida poiketa 1 ja 2 momentissa säädetystä.

8 §

Valtuutuksen ja hyväksynnän antaminen rahastolle

Sen estämättä, mitä 5 §:n 1 momentissa säädetään valtuutettavan kotipaikasta, 5 §:n mukainen valtuutus voidaan antaa myös ulkomaiselle oikeushenkilölle, joka hallinnoi sellaista rahastoa:

1) johon Suomen valtio on liittynyt; ja

2) jonka varat käytetään sellaisten yhteistoteutushankkeiden tai puhtaan kehityksen mekanismin hankkeiden valmisteluun ja toteuttamiseen, joista syntyvistä päästöyksiköistä rahastoon liittyneillä on oikeus saada määräosa.

Sen estämättä, mitä 7 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, 7 §:n mukainen hyväk-

syntä voidaan antaa myös hankkeelle, jota koskeva valtuutus on annettu 1 momentin nojalla.

Jos se rahaston toimintaperiaatteista ja hankkeiden luonteesta johtuen on tarpeen, 1 momentissa tarkoitettu valtuutus voi koskea sekä yhteistoteutushankkeita että puhtaan kehityksen mekanismin hankkeita, jolloin sen antaa se 4 §:ssä tarkoitettu ministeriö, jonka antaman valtuutuksen piiriin suurempi osa rahaston toiminnasta kuuluu, toista ministeriötä kuultuaan.

9 §

Suomessa toteutettavan hankkeen hyväksyminen yhteistoteutushankkeeksi ja hyväksyntään sisältyvä valtuutus

Suomen valtion hyväksyntä yhteistoteutushankkeeksi voidaan hakemuksesta antaa Suomen alueella tai talousvyöhykkeellä toteutettavalle hankkeelle, jos:

1) hankkeen suunniteltu osallistujavaltio tai -valtiot ovat Kioton pöytäkirjan sopimuspuolia ja niille on pöytäkirjan B liitteessä asetettu päästövähennysvelvoite;

2) hakija on oikeushenkilö, jolla on kotipaikka Suomessa;

3) hakija on vakavarainen ja sillä muutoinkin on tosiasialliset mahdollisuudet hankkeeseen osallistumiseen;

4) hanke sisältönsä puolesta täyttää Kioton pöytäkirjassa, osapuolikokouksen päätöksissä ja päästökauppadirektiivin 11 b artiklan 6 kohdassa asetetut edellytykset ja sitä on muutoinkin pidettävä toteuttamiskelpoisena;

5) hanke voidaan toteuttaa Suomessa noudatettavan lainsäädännön mukaisesti; ja

6) hankkeen piiriin kuuluvien päästöjen tarkailusta ja hankkeen tuottamien päästövähennysten todentamisesta on hyväksyttävä suunnitelma.

Hyväksyntää ei anneta hankkeelle, joka vähentää yhteisön päästökaupparjestelmään osallistuvan laitoksen kasvihuonekaasujen päästöjä.

Jollei hankkeelle ole jo saatu jonkun muun osallistujavaltion hyväksyntää yhteistoteutushankkeeksi, Suomen valtion nimissä annetun hy-

väksynnän voimaantulon ehdoksi on asetettava, että hankkeelle saadaan tällainen hyväksyntä.

Hankkeen hyväksyntä sisältää myös Suomen valtion nimissä annetun valtuutuksen tälle hakijalle osallistua hankkeeseen. Valtuutuksen sisältöön ja keston sovelletaan 6 §:n 3 ja 5 momentin säännöksiä.

Ministeriön päätös hyväksynnän antamisesta hankkeelle, jossa osallistujana on Suomen valtio, voidaan tehdä hakemuksetta. Hyväksynnän antamisessa ei muilta osin voida poiketa tässä pykälässä säädetyistä.

10 §

Suomessa toteutettavan yhteistoteutushankkeen päästövähennysyksiköiden todentaminen ja todentajan hyväksyminen

Suomessa toteutettavan yhteistoteutushankkeen päästövähennysten todentamiseen on käytettävä ympäristöministeriön kulloisellekin hankkeelle hyväksymää todentajaa.

Todentajan hyväksymisen edellytyksenä on, että:

1) todentaja on Suomessa tai jossakin muussa Euroopan talousalueen jäsenmaassa rekisteröity oikeushenkilö tai osa tällaista oikeushenkilöä;

2) todentaja on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton todennettavasta hankkeesta;

3) todentajalla on käytössään toiminnan edellyttämät riittävät taloudelliset voimavarat toiminnan asianmukaiseksi järjestämiseksi sekä mahdollisen korvausvastuun kattamiseksi;

4) todentajalla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet sekä työskentely- ja tiedonhallintajärjestelmät;

5) todentajalla on käytössään riittävästi pätevoitynyttä henkilöstöä todennettavan hankkeen kasvihuonepäästöjen arviointiin, hankkeen ominaisuudet huomioon ottaen; sekä

6) todentajalla on riittävä ilmastopimuksen ja Kioton pöytäkirjan yhteistoteutushankkeita koskevien säännösten ja päätösten tuntemus.

Todentajan on laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viran-

omaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään.

Ympäristöministeriö voi todentajan hyväksyessään asettaa hyväksymispäätöksessä ehtoja, jotka ovat tarpeen todentamisen asianmukaiseksi suorittamiseksi. Ympäristöministeriö voi lisäksi antaa asetuksella tarkempia säännöksiä päästöjen tarkkailusta, päästöistä laadittavasta selvityksestä, todentajan lausunnosta, todentajan hyväksymismenettelystä, hyväksymisen edellytysten arvioinnista ja todentamistehtävän suorittamisesta.

11 §

Todentajan hyväksymisen peruuttaminen

Jos todentaja ei enää täytä 10 §:n mukaisia vaatimuksia taikka toimii olennaisesti säännösten ja hyväksymispäätöksen ehtojen vastaisesti, ympäristöministeriön on kehotettava todentajaa korjaamaan toimintansa asetettavan määräajan kuluessa. Jos todentaja ei ole saattanut toimintaansa säännösten ja lupaehtojen mukaiseksi asetetussa määräajassa, ympäristöministeriö voi peruuttaa kyseisen todentajan hyväksymisen.

12 §

Muutoksenhaku todentajan lausuntoon

Todentajan lausuntoon saa hakea oikaisua todentajalta 14 päivän kuluessa lausunnon tiedoksisaannista. Lausuntoon on liitettävä oikaisuvaatimusohjeet.

Todentajan oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaisissa (586/1996) säädetään.

13 §

Päästövähennysyksiköiden vahvistaminen Suomessa toteutettavissa hankkeissa

Ympäristöministeriö päättää Suomessa toteutetussa yhteistoteutushankkeessa syntyneiden

päästövähennysyksiköiden vahvistamisesta hankkeeseen valtuutetun pyynnöstä tai, jos osallistujana on Suomen valtio, omasta aloitteestaan sen jälkeen kun se on saanut hankkeen hyväksymisen yhteydessä esitetyn todentamissuunnitelman mukaisen selvityksen hankkeesta syntyneestä päästövähennyksestä. Vahvistamispäätös tehdään edellisen vahvistamispäätöksen jälkeen syntyneiden päästövähennysyksiköiden määräämistä. Samassa yhteydessä ministeriö myös päättää näiden päästövähennysyksiköiden kirjaamisesta kansalliseen rekisteriin valtion tilille muuntamalla vastaava määrä tilillä olevia päästömääräyksiköitä tai poistoyksiköitä päästövähennysyksiköiksi. Vastaavasti ympäristöministeriö päättää valtuutetun pyynnön tai tehdyn sopimuksen perusteella näiden päästövähennysyksiköiden siirroista osallistujavaltioiden ja näiden valtuuttamien tileille.

Edellä 1 momentin mukaisesti kirjattavien päästövähennysyksiköiden määrä ei voi ylittää määrää, joka vastaa syntynyttä päästövähennystä.

Jos Suomen valtio ei täytä osapuolikokouksen päätöksissä määritellyjä yhteistoteutushankkeen isäntävaltion kelpoisuusehtoja, 1 momentissa tarkoitettujen selvityksen on perustuttava todentamismenettelyyn, jota osapuolikokouksen päätökset edellyttävät käytettäväksi tällaisessa tilanteessa.

14 §

Selvitys hankkeen etenemisestä

Valtuuttava viranomainen voi määrätä yhteistoteutus- tai puhtaan kehityksen mekanismin hankkeeseen tai sellaisen hankkeen valmisteluun osallistuvan valtuutetun antamaan määräajoin selvityksen hankkeen tai valmistelun etenemisestä ja hankkeen osallistujavaltioista.

15 §

Valtuutus päästöyksiköiden säilyttämiseen tilillä ja siirtoihin kansainvälisessä päästökaupassa

Päästöyksiköiden säilyttämiseen muulla päästöoikeustilillä kuin valtion tilillä tarvitaan valtuutus.

Päästökauppalaisissa tarkoitettulla toiminnanharjoittajalla, jolla on voimassa oleva päästölupa, samoin kuin sillä, jolla on tässä laissa tarkoitettu valtuutus osallistua yhteistoteutushankkeeseen tai puhtaan kehityksen mekanismin hankkeeseen, on tämän momentin nojalla valtuutus säilyttää kansallisessa rekisterissä olevalla päästöoikeustilillään kaikkia päästöyksiköitä.

Valtuutus säilyttää päästöoikeustilillään kaikkia päästöyksiköitä annetaan muulle kuin 2 momentissa tarkoitettulle oikeushenkilölle hakemuksesta, jos se on vakavarainen ja sillä muutoinkin on tosiasialliset mahdollisuudet käydä kansainvälistä päästökauppaa Kioton pöytäkirjan vaatimusten ja osapuolikokouksen päätösten mukaisesti. Valtuutuksen antamisesta päättää ympäristöministeriö.

Edellä 3 momentissa tarkoitettu valtuutus annetaan määräajaksi, ei kuitenkaan pidemmäksi aikaa kuin yhdeksi velvoitekaudeksi ja sitä seuraavaksi neljän kuukauden ajaksi kerrallaan.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettu valtuutus sisältää myös sen saajalle valtuutuksen siirtää päästöyksiköitä kansainvälisen päästökaupan puitteissa kansallisessa rekisterissä olevan päästöoikeustilinsä ja toisessa yhteisön päästökauppajärjestelmään kuulumattomassa ilmastositoumuksen tapahtumalokiin yhdistetyssä rekisterissä olevan tilin välillä.

16 §

Valtuutuksen peruuttaminen

Yhteistoteutus- tai puhtaan kehityksen mekanismin hanketta tai tällaisen hankkeen valmistelua koskeva valtuutus samoin kuin erillisvaltuutus säilyttää päästöyksiköitä päästöoikeustilillä voidaan osittain tai kokonaan peruuttaa, jos val-

tuutuksen antamisen edellytykset eivät enää täyty.

Valtuutus voidaan peruuttaa 14 §:ssä tarkoitettun selvitysvelvollisuuden laiminlyönnin johdosta siihen saakka, kunnes valtuutettu antaa vaaditun selvityksen.

Valtuutus voidaan peruuttaa myös, jos valtuutettu tahallisesti tai tuottamuksella ylittää valtuutuksessa määritellyn toimivaltansa, tai laiminlyö tehtäviensä täyttämisen valtuutuksessa edellytetyllä tavalla.

Valtuutuksen peruuttaa sen antaja.

17 §

Toimenpiteet päästöyksiköiden säilytystä koskevan valtuutuksen lakkaamisen johdosta

Jos tilinhaltijalla ei enää ole voimassaolevaa 15 §:n mukaista valtuutusta ja tilinhaltijan päästöoikeustilillä on päästöyksiköitä, tilinhaltijan on kahden kuukauden kuluessa valtuutuksen lakkaamiseen johtavasta päätöksestä tiedon saatuaan tai kuukauden kuluessa lakkaamisen aiheuttavasta määräajan päättymisestä annettava rekisterinpitäjälle tarpeelliset toimeksiannot yksiköiden siirtämisestä pois tältä tililtään. Jos näin ei menetellä, tilille jääneet yksiköt huutokaupataan rekisterinpitäjän toimesta tilinhaltijan laskuun ja rekisterinpitäjä siirtää yksiköt uuden omistajan päästöoikeustilille.

Tämän pykälän 1 momentti ei koske päästöyksiköitä, joita säilytetään sellaisella päästöoikeustilillä, jonka sulkemisesta säädetään komission rekisteriasetuksen III luvun 4 jaksossa.

18 §

Hankkeen hyväksymisen peruuttaminen

Muualla kuin Suomessa toteutettavaa yhteistoteutus- tai puhtaan kehityksen mekanismin hanketta koskeva hyväksyntä voidaan peruuttaa, jos hankkeen isäntävaltio lakkaa olemasta Kioton pöytäkirjan sopimuspuoli.

Suomessa toteutettavaa yhteistoteutushanketta koskeva hyväksyntä voidaan peruuttaa, jos

hankkeen osallistujavaltio lakkaa olemasta Kioton pöytäkirjan sopimuspuoli.

Hyväksynnän peruuttaa sen antaja.

19 §

Valtuutuksen ja hyväksynnän antaminen tiedoksi

Valtuutusta ja hankkeen hyväksyntää samoin kuin sellaisen peruutusta koskeva päätös on annettava tiedoksi rekisterinpitäjälle.

Rekisterinpitäjä pitää julkista luetteloa henkilöistä, joilla on Suomen viranomaisen antama valtuutus, ja hankkeista, joille on annettu Suomen hyväksyntä.

20 §

Valtuus antaa asetuksella säännöksiä hakemuksen ja selvityksen sisällöstä

Ministeriö, jonka tehtävänä on hankkeiden hyväksynnän ja valtuutuksien antaminen, antaa asetuksella säännöksiä hyväksyntää ja valtuutusta koskevien hakemusten sisällöstä. Ministeriö voi myös asetuksella antaa säännöksiä hankkeen tai sen valmistelun etenemistä koskevan selvityksen sisällöstä.

21 §

Yhteistoteutushankkeita koskevat kansainväliset sopimukset

Ympäristöministeriö voi tehdä Kioton pöytäkirjan sopimuspuolena olevan, pöytäkirjan B liitteessä mainitun valtion toimivaltaisen viranomaisen kanssa sopimuksia, joissa sovitaan yksittäisten yhteistoteutushankkeiden toteuttamisesta kyseisessä valtiossa. Sopimukset eivät kuitenkaan voi koskea asioita, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan tai muutoin vaativat eduskunnan hyväksymisen.

3 luku

Kansallisen rekisterin toiminta

22 §

Kansallinen rekisteri ja rekisterinpitäjän tehtävät

Kansallinen rekisteri toimii osapuolikokouksen päätösten ja komission rekisteriasetuksen edellyttämänä Suomen rekisterinä.

Rekisterinpitäjän tehtävänä on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, kansallista rekisteriä käyttäen ja osapuolikokouksen päätösten, komission rekisteriasetuksen ja tämän lain säännösten mukaisesti:

1) pitää kirjaa päästöyksiköiden myöntämisestä, hallinnasta, siirtämisestä ja hankinnasta samoin kuin päästöyksiköiden siirroista poistojen mitätöintitileille sekä seuraavalle velvoitekaudelle;

2) toteuttaa päästöyksiköiden siirrot kansallisen rekisterin tilien välillä ja kansallisessa rekisterissä olevan tilin ja toisessa yhteisön päästökauppajärjestelmään kuulumattomassa ilmastosopimuksen tapahtumalokiin yhdistetyssä rekisterissä olevan tilin välillä; sekä

3) suorittaa päästömääräyksikköjen ja poistoyksikköjen muuntaminen päästövähennysyksiköiksi.

23 §

Valtion tilin haltija

Kansallisessa rekisterissä olevan valtion tilin haltijana toimii ympäristöministeriö.

Valtion tilin haltijana ympäristöministeriö vahvistaa:

1) kunkin velvoitekauden alussa Kioton pöytäkirjan 8 artiklassa tarkoitetun tarkastelumenettelyn päätyttyä kansalliseen rekisteriin valtion tilille kirjattavan Suomen sallitun päästömäärän;

2) Tilastokeskuksen ilmoituksen perusteella Kioton pöytäkirjan 8 artiklassa tarkoitetun tarkastelumenettelyn päätyttyä kansalliseen rekisteriin valtion tilille kirjattavien, Suomessa vel-

voitekauden aikana eri tavoin syntyneiden, vielä kirjaamattomien poistoyksiköiden määrän; sekä

3) kunkin velvoitekauden alussa maa- ja metsätalousministeriötä kuultuaan Suomessa velvoitekauden aikana eri tavoin syntyvien poistoyksiköiden kirjaamisajankohdan valinnan.

Ympäristöministeriö myös päättää päästöyksiköiden siirtämisestä valtion tililtä poisto- tai mitätöintitilille, jollei siirtoa komission rekisteriasetuksessa tai tässä laissa säädetä rekisterinpitäjän tehtäväksi ilman nimenomaista toimeksiantoa.

24 §

Päästömääräyksiköiden ja poistoyksiköiden alkukirjaukset

Rekisterinpitäjä kirjaa kunkin velvoitekauden alussa päästömääräyksiköitä valtion tilille tilinhaltijan toimeksiannon mukaisesti. Samoin rekisterinpitäjä kirjaa kunkin velvoitekauden lopussa tai kunkin velvoitekauteen sisältyvän vuoden lopussa valtion tilille poistoyksiköitä tilinhaltijan toimeksiannon mukaisesti.

25 §

Päästöyksiköiden siirrot tilien välillä

Rekisterinpitäjä toteuttaa sellaiset tilinhaltijan toimeksiantojen mukaiset päästöyksiköiden siirrot, joihin tilinhaltijalla on 15 §:ssä tarkoitettu valtuutus, tämän kansallisessa rekisterissä olevalta päästöoikeustililtä toisessa yhteisön päästökauppajärjestelmään kuulumattomassa ilmastopimuksen tapahtumalokiin yhdistetyssä rekisterissä olevalle tilille, jollei siirto ole Kioton pöytäkirjan, osapuolikokouksen päätösten tai yhteisölaainsäädännön vastainen.

Samoin rekisterinpitäjän tulee kirjata päästöyksiköiden siirrot yhteisön päästökauppajärjestelmään kuulumattomassa ilmastopimuksen tapahtumalokiin yhdistetyssä rekisterissä olevalta tililtä sellaiselle kansallisessa rekiste-

rissä olevalle päästöoikeustilille, jonka haltijalla on 15 §:ssä tarkoitettu valtuutus ja jolle tämän toisen rekisterin rekisterinpitäjä on ne osoittanut, jollei siirto ole Kioton pöytäkirjan, osapuolikokouksen päätösten tai yhteisölaainsäädännön vastainen.

Rekisterinpitäjän velvollisuudesta suorittaa päästöyksiköiden siirtoja yhteisön päästökauppajärjestelmään kuuluvissa rekistereissä olevien tilien välillä säädetään komission rekisteriasetuksessa.

Jos rekisterinpitäjä toteaa, ettei se voi toteuttaa siirtoa tilinhaltijan pyynnön mukaisesti, sen on ilmoitettava siitä välittömästi tilinhaltijalle ja yksilöitävä syy, miksi siirtoa ei voida suorittaa.

26 §

Yleisrajoitus päästöyksiköiden siirroille

Tämän lain nojalla annettu hyväksyntä tai valtuutus ei anna oikeutta saada päästöyksiköitä siirretyksi kansallisessa rekisterissä olevalle tilille tai pois tililtä, jos:

1) itse siirto olisi Kioton pöytäkirjan, osapuolikokouksen päätösten tai yhteisölaainsäädännön vastainen; taikka

2) siirto johtaisi tilanteeseen, jossa kansallisen rekisterin päästöoikeustileillä ja poistotilillä yhteensä olevien:

- a) kaikkien päästöoikeuksien ja muiden päästöyksiköiden kokonaismäärä alittaa osapuolikokouksen päätöksissä määritellyn raja-arvon; tai
- b) määrätynlaisista hankkeista peräisin olevien päästöyksiköiden kokonaismäärä ylittää osapuolikokouksen päätöksissä määritellyn raja-arvon.

Jos päästöyksiköiden siirtoja pois kansallisessa rekisterissä olevalta tililtä joudutaan rajoittamaan 1 momentin 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua syytä, rekisterinpitäjä tallettaa saamansa siirtoja koskevat toimeksiannot ja toteuttaa ne rajoituksen syyn poistuttua toimeksiantojen saapumisjärjestyksessä.

27 §

Päästöyksiköiden siirtäminen poisto- ja mitätöintitileille

Rekisterinpitäjä suorittaa päästöyksiköiden siirrot kansallisen rekisterin eri tileiltä poistotilille tilinhaltijan toimeksiannosta ja mitätöintitileille joko komission rekisteriasetuksessa säädettyissä tapauksissa tai tilinhaltijan toimeksiannosta. Jos muusta syystä kuin toimeksiannosta tapahtuva siirto edellyttää valintaa eri päästöyksikkötyyppien välillä, rekisterinpitäjän on annettava tilinhaltijalle mahdollisuus suorittaa tämä valinta.

28 §

Rajoitukset päästöyksiköiden siirtämisessä seuraavalle velvoitekaudelle

Rekisterinpitäjän on osapuolikokouksen päätöksillä määritellyn, velvoitekauden jälkeiseen aikaan sijoittuvan lisäkauden päätyttyä siirrettävä mitätöintitilille kunkin tilinhaltijan päästöoikeustilillä olevat sellaiset poistoyksiköt ja poistoyksiköistä muunnetut päästövähennysyksiköt, jotka ovat syntyneet edellisellä velvoitekaudella.

Jos päättäneen lisäkauden loputtua ja sen jälkeen kun 1 momentin mukainen toimenpide on tehty:

1) kansallisen rekisterin päästöoikeustileillä on edelleen sellaisia päästövähennysyksiköitä tai sertifioituja päästövähennyksiä, jotka olivat syntyneet ennen päättäneen velvoitekauden loppua ja

2) tällaisten yksiköiden määrä kaikilla päästöoikeustileillä yhteensä on jommankumman tai molempien päästöyksikkötyyppien osalta suurempi kuin 2,5 prosenttia päättäneelle velvoitekaudelle määritellystä Suomen sallitusta päästömäärästä,

rekisterinpitäjän on siirrettävä 1 kohdassa tarkoitettuja yksiköitä päästöoikeustileiltä mitätöintitilille sellainen määrä, että 2 kohdassa tarkoitettu raja kyseisen päästöyksikkötyypin osalta saavutetaan. Kyseisenlaisia päästöyksiköitä

on tällöin siirrettävä päästöoikeustileiltä samassa suhteessa kuin mitä kullakin tilillä olevat tällaiset yksiköt ovat kaikilla päästöoikeustileillä olevien tällaisten yksiköiden summasta.

Jos 2 momentin nojalla tulisi siirrettäväksi päästöyksikön osa, siirretään kokonainen yksikkö.

Rekisterinpitäjän on hyvissä ajoin ennen lisäkauden loppua muistutettava tilinhaltijoita rekisterinpitäjälle tässä pykälässä säädetystä velvoitteista.

29 §

Päästöyksikköjen kokonaisvarannon valvonta

Ympäristöministeriön tehtävänä on seurata kansallisessa rekisterissä olevien päästöyksikköjen kokonaisvarannon kehitystä. Tätä varten rekisterinpitäjän on säännöllisesti ilmoitettava ympäristöministeriölle kaikkien päästökauppa-laissa tarkoitettujen toiminnanharjoittajien sekä kaikkien muiden tilinhaltijoiden tileillä yhteensä olevien päästöoikeuksien ja muiden päästöyksikkötyyppien kokonaismäärät sekä poistotilillä olevien päästöyksiköiden määrä.

30 §

Rekisterissä olevien tietojen julkisuus

Kansallisessa rekisterissä olevien tietojen julkisuudesta on voimassa, mitä komission rekisteriasetuksessa siitä säädetään.

4 luku

Erinäisiä säännöksiä

31 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn ministeriön tai rekisterinpitäjän päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

32 §

Maksut viranomaissuoritteista

Valtuutusta ja hyväksyntää koskevista ministeriön päätöksistä perittävien maksujen suuruudesta säädetään kyseisen ministeriön asetuksella noudattaen, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Rekisterinpitäjän oikeudesta periä maksua tehtävistä, jotka koskevat kansallisen rekisterin tilien ylläpitoa, säädetään päästökauppalaissa.

5 luku

Voimaantulo

33 §

Lain voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2007.

34 §

Ennen lain voimaantuloa annetut valtuutukset ja hyväksynnit

Mitä tässä laissa säädetään, ei vaikuta ennen lain voimaantuloa annettujen yhteistoteutus- ja puhtaan kehityksen mekanismin hankkeita koskevien valtuutuksien ja hyväksyntöjen pätevyyteen.

Helsingissä 16 päivänä tammikuuta 2007
